

ಜಾನಪದದ ಹೊಸಮಜಲು: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಯಶೋಧ ಎಸ್. ಪಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Abstract:

‘ಜಾನಪದದ ಹೊಸಮಜಲು: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ’ ಎಂಬ ಲೇಖನವು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಜಾನಪದವು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಜಾನಪದದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿವೆ. ಜಾನಪದದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಜಾನಪದದ ಸಮಕಾಲೀನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

Keywords: ಜಾನಪದ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಜಾನಪದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಪೀಠಿಕೆ

ಜಾನಪದ ಎನ್ನುವುದು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದಿಮಾನವನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜಾನಪದವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆದಿಮಾನವನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಅಣುವಿಜ್ಞಾನದ ಯುಗದ ಮಾನವನವರೆಗೂ ಜಾನಪದವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಕಾಲ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಹೊಸ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಒಗಟುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾನಪದವು ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು

ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಒಗಟುಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನಪದ

ಮುಳ್ಳುಂಟು, ಮರವಲ್ಲ;

ನಾಲಿಗೆಯುಂಟು, ಮಾತಿಲ್ಲ;

ನೆತ್ತರುಂಟು, ಮಾನವನಲ್ಲ;

ಟೋಪಿಯುಂಟು, ಸಾಬಿಯಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಯಾರು?

ಈ ಒಗಟಿನ ಉತ್ತರ ಪೆನ್ನು, ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಾಧನವಾದ ಪೆನ್ನು ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಂತೆ ಕಾಣುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳ

Please cite this article as: ಯಶೋಧ, ಎಸ್. ಪಿ. (2024). ಜಾನಪದದ ಹೊಸಮಜಲು: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 2(6), 118-124

ಮೂಲಕ ಈ ಒಗಟು ತನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಗಟುಗಳು ಜಾನಪದವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಆಧುನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನವು ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಗೀತೆಗಳು, ಕುಣಿತಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದವು ಹೊಸ ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜಾನಪದವೂ ತನ್ನ ರೂಪ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾನಪದದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ಕಾಳಿದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ ಮತ್ತು ತಂಬಿಟ್ಟಿನ ಆರತಿ ಸೇವೆಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕರಗ ಉತ್ಸವ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಪರಿಷೆ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಾನಪದವು ವಿನಾಶದ ಅಂಚನ್ನು ತಲುಪಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬದಲಾಗಿ, ಅದು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಾರ

ಕೈಗಾರಿಕರಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜ್ಞಾನ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಂದು

ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತಲೆಮಾರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದವೂ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದಿಮಾನವನ ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದವು ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಜನರ ಅನುಭವಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳು ಜಾನಪದದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆದಿಮಾನವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜನಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವರ್ಣ, ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳೂ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆರಂಭಿಕ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು ಜನರ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜನರ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾನಪದದ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳು ಮಾನವನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದೇವತೆ, ಕುಲದೇವತೆ ಅಥವಾ ಊರದೇವತೆಯ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಕಥನಗಳಂತಹ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದವು ಸ್ಥಿರವಾದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ನಿರಂತರ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಜೀವಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕತೆ, ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳು ಜಾನಪದದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವು ಹೊಸ ಪರಿಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜಾನಪದದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ (IMF), ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO) ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಏಕರೂಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ದೂರದರ್ಶನ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಹಳ್ಳಿಯಂತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಯು ಜನರ ಸಂತೋಷ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಮನರಂಜನೆಯು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾನಪದವೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಸರಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಪರಂಪರೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜಾನಪದದ ಬಹುಮುಖತೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾನಪದದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು, ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಜಾನಪದವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ಇದೇ ಜಾನಪದದ ಪ್ರಮುಖ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಜಾನಪದದ ಹೊಸ ರೂಪಗಳು

ಇಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಜನರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾನಪದ ಇಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಜಾನಪದವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಲ್ಲ; ಅದು ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ

ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಹೊಸ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಯಂತ್ರಗಳು, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ, ರೈಲು, ವಿಮಾನ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳಂತಹ ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನಗಳು ಜನರ ಅನುಭವದ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಕುರಿತು ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯಪ್ರಯೋಗಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಪೆನ್ನಿನಂತಹ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಾಧನಗಳ ಕುರಿತು ಒಗಟುಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂದು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಒಗಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಗಾದೆಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಾನಪದವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೂಪಗಳಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾ ಆಧುನಿಕತೆಯೊಳಗೆ ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದವನ್ನು ಕೇವಲ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾಗುವ ಜನಜೀವನದ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಜಾನಪದವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುವ ಜಾನಪದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು; ಎರಡನೆಯದು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕುರಿತು ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಜಾನಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಈ ಎರಡೂ ನೆಲೆಗಳು ಜಾನಪದದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನಪದದ ಸ್ವರೂಪ

ಇಂದಿನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವು ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸಾರ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದಿಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದವು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವು ಜಾನಪದದ ಪ್ರಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ರೂಪಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ.

ಆಧುನಿಕ ನಗರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೂರದರ್ಶನ, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು, ಕರಪತ್ರಗಳು, ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು, ಗೋಡೆಬರಹಗಳು, ರಸ್ತೆಬರಹಗಳು, ಬೀದಿನಾಟಕಗಳು, ಬೀದಿ ಭಾಷಣಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಸಂವಹನದ ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತವೆ. ಜನರ ನಡುವೆ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಇವು ಜಾನಪದದೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಆರಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ಜನಪದ ಗಾಯಕನು 'ಬಾಲನಾಗಮ್ಮ' ಅಥವಾ 'ಮಲೆಮಹದೇಶ್ವರ'ರ ಕಥೆಯನ್ನು ಏಳು ರಾತ್ರಿಗಳ ಕಾಲ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಸಮಯ, ಶ್ರಮ, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ, ಕ್ಯಾಸೆಟ್, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಒಮ್ಮೆ ದಾಖಲಿಸಿದ ಕಲೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮರುಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಮರುಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಾವಿದನು ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ ಶ್ರಮದಿಂದ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜನಪದ ಕಲೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಶಯಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಉದಾರೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಂಭೀರಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಜಾನಪದದ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾನಪದ ಕಲೆಯ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಬ್ಲೇಡ್

ಕಂಪನಿಯ ಜಾಹೀರಾತಿನಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸೋಣ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯು ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಮುಖದ ಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಂಪನಿಯ ಬ್ಲೇಡ್ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಿಂತ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾರಾಟವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಕಲೆಯು ತನ್ನ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಕಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಜಾನಪದದ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಕರಪತ್ರಗಳು, ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು, ಗೋಡೆಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಬೀದಿನಾಟಕಗಳಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜನರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಗಳ ಕುರಿತು ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಇವು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಜನಪರ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಾನಪದದ ಜೊತೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈರುಧ್ಯಗಳು, ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಜನಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಳವಳಿಗಳು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಜನಪರ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳು,

ಘೋಷಣೆಗಳು, ನಾಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೇತಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಜಾನಪದದ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕುರಿತು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಜಾನಪದ

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕುರಿತು ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಾದೆಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ದೂರದರ್ಶನವನ್ನು 'ಮೂರ್ಖರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ದೂರದರ್ಶನವು ಜನರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಜನರು ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ದೂರದರ್ಶನದ ಅತಿಯಾದ ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮಾತುಗಳು ಜನರ ನಡುವೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕುರಿತು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಜಾನಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ವರ್ಷಭವಿಷ್ಯ, ವಾರಭವಿಷ್ಯ, ದಿನಭವಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಮಿಕ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮನರಂಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಹೀಮ್ಯಾನ್, ಶೋಮ್ಯಾನ್ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರಾವಾಹಿಗಳೂ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಜನರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನುಭವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಾಮರಾಜನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ತಮ್ಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಚಾರದ ವೇದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಜನರ ನಡುವೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ, ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮೂಹಿಕ ನೆನಪಿನ ಭಾಗವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಜನಪದದ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು.

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಣ್ಣಗಳು, ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಘೋಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೇತಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವು ಎಡಪಂಥೀಯ ಚಳವಳಿಗಳು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು, ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಬಲಪಂಥೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕೇಸರಿ ಅಥವಾ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬಳಕೆ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಗುರುತು ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಲಾಂಛನಗಳು, ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಕೇತಗಳು ಮತ್ತು ಘೋಷಣೆಗಳು ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಗವಾಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜಾನಪದದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕುರಿತಾದ ಹೊಸ ಜಾನಪದ ಅಂಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಜಾನಪದವು ಸ್ಥಿರವಾದ ಅಥವಾ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಜನರ ಬದುಕು, ಶ್ರಮ, ಅನುಭವ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಸಾಗುವ ಜೀವಂತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಜಾನಪದದ ರೂಪ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರದ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿವೆ.

ದೂರದರ್ಶನ, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಪತ್ರಿಕೆ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜಾನಪದವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಜಾನಪದ ಕಲೆಯ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕ ಮೌಲ್ಯ ದೊರೆಯದಿರುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಜಾನಪದದ ಹೊಸ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಗೌರವ ನೀಡುವುದು, ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಜಾನಪದದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜಾನಪದದ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವು

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಲ್ಲವು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜಾನಪದದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಅದರ ಜೀವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ - ಪುರಾಣ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ದೇಶೀವಾದ.
- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ಲಿಖಿತ ಜಾನಪದ.
- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ಜಾನಪದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು.
- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ಬಂಡಾಯ ಜಾನಪದ.
- ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ - ಗಂಧದ ಮಡುವ ಕಲಕೂತ.
- ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ - ದೇಶೀವಾದ.